

Ferdinandy György

KAMASZOK

Egy idő óta mintha megbékéltem volna magammal. Elviselem az embereket, nem akarom senkire ráerőltetni magam. Még a fiatalokban is gyönyörködni tudok. Nem mondom még, hogy jó nekik, annyira azért még nem vagyok bolond. De elmúltak az évek, benőtt a fejem lágya, és ez végeredményben nem is olyan rossz dolog.

Annak idején zsarnok apa voltam. Néha még ma is arra ébredek, hogy valahol álom és ébrenlét határán sir a fiam. Misi, a görög, akit véresre vertem, vagy Vince, a holland, akit itt vett el tőlem a hatóság a Dél Keresztje alatt.

Mondom, mintha megbékéltem volna magammal. Ez is csak azért jut eszembe, mert az este hirtelen felsírt a harmadik, a trópusi fiam. Egyetlen könny gördült végig az arcán, de nekem erről a könnycseppről az apaság minden kínja-keserve eszembe jutott. Talán mert csak most vettem észre, hogy mutál a hangja. Hogy nem kisgyerek már ez sem, ez a harmadik, és hogy ezek szerint nekem már soha többé nem lesz kisfiam.

Szokásom szerint aznap is betámolyogtam a fűszereshez munka után. A konyhában pedig éppen csak ledobtam a dugig tömött szatyrokat. Csak fél füllel hallottam, hogy a gyerek anyja valamit magyaráz a balkonon. Azt mondta nyilván, amit minden este. Hogy fáradt. És hogy ilyenkor ne hozzunk fel barátokat. – Igen, te se! – tette hozzá. Egy idő óta mindig így beszél. Nagyon kicsi lett, és nagyon jelentéktelen, mióta egy egész fejjel magasabb nála a fiam.

De a hét végére valóban ólomfáradt az ember. Nem szoktam felelni neki, a fiam rekedt zokogása volt, ami megállított:

– Mi történt? – kérdeztem.

– Semmi – felelte. – Anya kirúgta Alant.

Alan az egyetlen barátja. Nyurga, szemüveges kiskamasz. A szülei elváltak, hol itt, hol ott él, ahol éppen befogadják. A kezét a fülére tapasztja, és falfehér, valahányszor felemelem a hangomat.

– Hol van? – kérdeztem.

– Elment.

– Szaladj utána!

– Hagyd el! – felelte. – Majd később felhívom.

Álltunk, és néztük az utcát.

– Az együttlétnek szabályai vannak – mondta a feleségem, aki egy felekezeti iskolában tanított.

Egész hétvégén ezt fogja variálni: ezt a képzeletbeli háziszabályzatot.

– Te meg csak hallgatsz – fűzte hozzá komoran.

Mondjam el neki újra, hogy jobb, ha idejárnak a barátok, mint ha a gyerek elcsavarog? És hogy egy kamaszt nem lehet dirigálni? Az egyetlen módszer, ami néha hatásos, a türelem. És a szeretet, természetesen. Ez itt nem felekezeti iskola.

Nekem könnyű, persze, én már felneveltem két fiúgyereket. De neki ez az első, az egyetlen fia. Nem tudja még, hogy milyen gyorsan elszállnak az évek. És hogy –

akárcsak a számarköhögésnek, ennek a keserves kamaszkornak is egyszer csak vége szakad.

Másnap mégis én vesztettem el a türelmemet. Pedig aránylag békésnek ígérkezett a nap. Hazajöttünk az iskolából, fiam bezárkózott a fürdőszobába, körülményesen megborotválkozott.

Annak idején én is vettem egy lila színű műanyag borotvafelszerelést. Szappant, zsiletpengét, pamacsot. Nyilván elkapkodtam a műveletet, a víz hideg volt, a lúgos szappan kimarta a bőröm, összevissza szabdaltam magam. Az Óvilágban azokban az időkben még hadifoglyok voltak a férfiak. Nem volt, aki megmutassa, hogyan kell tartani a pengét. És hogy langyos vízzel kell felrakni a habot. Amikor fiam született, megfogadtam, hogy belőlem pedig nem lesz hősi halott. Hogy én majd megmutatom.

Hát nem, hiába minden. A gyerek bezárkózik a fürdőszobába. Hallgat. Nem tudom átadni a tapasztalataimat.

– Mész valahová? – kérdem, amikor kijön fényesre borotvált fejjel, illatosan.

Int, hogy nem. Itthon marad. A szobájában csipog féltucatnyi gép. Ül majd előttük, leszegett fejjel, nyomogatja a gombokat.

– Mit csinál? – sottogja feleségem, én pedig vonogatom a vállamat.

Szép, komoly gyerek. Halk szavú, határozott. Kétségbeejtő, hogy itt van, és még sincs igazán jelen. Ülünk az asztalnál, javítom a dolgozatokat. Csendesen beszélünk, mintha beteg volna a háznál. Az anyja imádja a fiamat.

Ha itt van, mondom, idegesít. Ha pedig elmegy, üres a lakás. Ülünk, várjuk. Javítjuk a dolgozatokat.

Régen legalább hallottuk a hangját. Amíg szerelmes volt, percenként csegett a szobában a telefon. Később ugyan magára zárta az ajtót, de még ez is jobb volt a semminél. Legalább tudtuk, hogy beszél. Egy idő óta azonban csak egy-egy tömondat erejéig tart minden telefon. Mondom, csak véletlenül vettem észre, hogy a fiának már férfihangja van.

Később elment mégis. Felugrott érte egy másik néma kamasz. – Csak ide – mondta –, a sarokra. Csak egy filmet bérelek.

Nem kell már ide-oda vinni. Ha szükség van rá, mindig kerül egy-egy autós barát. Még vissza se tette a kagylót, és már itt túlkölnék az ablak alatt.

– Elviszlek! – ajánlkozik néha a feleségem.

Kiszámítottuk, hogy napi két és fél óra hosszat furikázza a gyereket. Most pedig aranyidőnek tűnnek az évek, amikor a fiam korosztálya még nem vezetett. Nemsokára levizsgálják ő is, és akkor minden este tövig rághatom a körmömet.

A videobérelés éjfélig tartott. Akár meg is nézhették volna a filmet ennyi idő alatt. Én pedig kint vártam őket a balkonon. Kirúgtam én is a barátját, mint az anyja tegnap Alant.

– Szaladj utána! – mondta ezúttal ő. – Még nem is vacsoráztatok!

– Hagyd el! – felelte neki is a fiam.

Annak idején mi is elcsavarogtunk minden szombaton. Eleinte haverokkal: csak jóval később mertük moziba vinni a lányokat. De ezek itt mindent fordítva csinálnak. Tizenöt éves korában még volt a fiának egy kis szerelmese. Most pedig már csak a barátok. Ez a sok mogorva kamasz.

Hát igen. Tanulja az életet. Néha fáj, hogy nem tőlem. Mert tőlem nem kérdez soha semmit. Biztos benne, hogy úgyse tudom.

Ma valami új diszkóba mennek. Meghívta őket a zsoki. Illatosak, vidámak. Izgulnak: milyen lesz az amerikai negyed! Ülnek mögöttem, a hátsó ülésen, a kocsiban dübörög a rapp.

– Meddig maradtok? – kérdi a feleségem alázatosan.

Vasárnap egy autósóban dolgozik a fiam.

– Kettőre jöhettek értünk! – felelik.

A szállodasoron némán gőzölögnek a kocsioszlopok. Elmúlik tíz óra, mire megtalálom a diszkót. Ma sem jutunk már el moziba.

– Nem baj! – sóhajtja a feleségem. – Úgyis hullafáradt vagyok!

Lefekszünk, megsimogatom. Motyog valamit. Alszik, mint aki elájult. Még a cipője is a lábán maradt.

Lent az utcán verekednek. Tánczene szól, fékek visítanak. Eddig még csak ittak, de ilyenkor már ölik egymást. Hablatyolnak a mentők, kelepelnek a géppisztolyok. A rendőrkocsik kék villogója végigpásztázza a fejem felett a fát. Próbálok én is aludni. Megvártuk, amíg bement a diszkóba. Bent talán biztonságban van.

Ejfélt után arra riadok, hogy cseng a telefon.

– Mi történt? – sikoltja a feleségem.

– Semmi. Kint várnak ránk a kapuban.

És már lent vagyunk újra a kocsiban. Újabb másfél óra ücsörgés. Egy Beethoven-zongoraversenyt hallgatok.

– Csak megvárnak?

– Hová mennének?!

A szegények. Én nem tudtam volna elviselni ezt a függőviszonyt. De hát itt – mondják – korlátlan minden lehetőség. Odaát buszok voltak, vonatok, villamosok. Nem lőttek le, ha elmentél valahová gyalog.

A diszkó előtt az utca sötét. A fal mellett állnak, még csak nem is egymás közelében, Alan és a fiam. Némán beülnek mögém, amikor rájuk villogok. Megverték őket? Kirabolták? Nem tudom, ki találta ki, hogy a fiatalság valami nagyszerű dolog.

– Milyen volt? – kérdi a feleségem.

Nem felelnek azonnal. Vonogatják a vállukat. Nem ismertek senkit, nyilván csak ácsorogtak. Annak idején majomszigetnek nevezték az ilyen ácsorgó kiskamaszokat. A barátjuk meg, a zenemixer, behajtotta rajtuk a belépti díjat. Hát igen. Fizetik ők is a tanulópénzt.

Visszaállunk a kocsisorba. Véges-végig a járda mentén sörösüveggel a kezükben szövegelnek a trópusiak. Mint egy vasúti resti, olyan az avenída ilyenkor szombaton.

Hajnalodik, mire hazaérünk. Alan itt alszik: feleségem megveti az ágát. A kezét a fülére tapasztja, falféher. Fél, hogy kiabálni fogok.

– Felébredsz? – kérdezi a fiam.

Ülnek újra a masináik előtt, nyomogatják a gombokat. Végignyúlok az ágyon. Egy ideig még hallom a csipogást. Itt vannak, és még sincsenek jelen. Nézik a képernyőt, némán, komoran.